

I jaren						II maanden											
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1885		1925	1953	1981	2009	4	0	0	3	5	1	3	6	2	4	0	2
1886		1926	1954	1982	2010	5	1	1	4	6	2	4	0	3	5	1	3
1887		1927	1955	1983	2011	6	2	2	5	0	3	5	1	4	6	2	4
1888		1928	1956	1984	2012	0	3	4	0	2	5	0	3	6	1	4	6
1889	1901	1929	1957	1985	2013	2	5	5	1	3	6	1	4	0	2	5	0
1890	1902	1930	1958	1986	2014	3	6	6	2	4	0	2	5	1	3	6	1
1891	1903	1931	1959	1987	2015	4	0	0	3	5	1	3	6	2	4	0	2
1892	1904	1932	1960	1988	2016	5	1	2	5	0	3	5	1	4	6	2	4
1893	1905	1933	1961	1989	2017	0	3	3	6	1	4	6	2	5	0	3	5
1894	1906	1934	1962	1990	2018	1	4	4	0	2	5	0	3	6	1	4	6
1895	1907	1935	1963	1991	2019	2	5	5	1	3	6	1	4	0	2	5	0
1896	1908	1936	1964	1992	2020	3	6	0	3	5	1	3	6	2	4	0	2
1897	1909	1937	1965	1993	2021	5	1	1	4	6	2	4	0	3	5	1	3
1898	1910	1938	1966	1994	2022	6	2	2	5	0	3	5	1	4	6	2	4
1899	1911	1939	1967	1995	2023	0	3	3	6	1	4	6	2	5	0	3	5
	1912	1940	1968	1996	2024	1	4	5	1	3	6	1	4	0	2	5	0
	1913	1941	1969	1997	2025	3	6	6	2	4	0	2	5	1	3	6	1
	1914	1942	1970	1998	2026	4	0	0	3	5	1	3	6	2	4	0	2
	1915	1943	1971	1999	2027	5	1	1	4	6	2	4	0	3	5	1	3
	1916	1944	1972	2000	2028	6	2	3	6	1	4	6	2	5	0	3	5
1900	1917	1945	1973	2001	2029	1	4	4	0	2	5	0	3	6	1	4	6
	1918	1946	1974	2002	2030	2	5	5	1	3	6	1	4	0	2	5	0
	1919	1947	1975	2003	2031	3	6	6	2	4	0	2	5	1	3	6	1
	1920	1948	1976	2004	2032	4	0	1	4	6	2	4	0	3	5	1	3
	1921	1949	1977	2005	2033	6	2	2	5	0	3	5	1	4	6	2	4
	1922	1950	1978	2006	2034	0	3	3	6	1	4	6	2	5	0	3	5
	1923	1951	1979	2007	2035	1	4	4	0	2	5	0	3	6	1	4	6
	1924	1952	1980	2008	2036	2	5	6	2	4	0	2	5	1	3	6	1

III dagen						
1	8	15	22	29	36	zondag
2	9	16	23	30	37	maandag
3	10	17	24	31		dinsdag
4	11	18	25	32		woensdag
5	12	19	26	33		donderdag
6	13	20	27	34		vrijdag
7	14	21	28	35		zaterdag

Wat is de Dagzoeker?

Met behulp van de *Dagzoeker* kun je voor elke datum uitzoeken welke dag van de week het was (of is).

De *Dagzoeker* loopt van 1885 tot 2036. Je kunt dus niet alleen uitzoeken op welke dag van de week je geboren bent, maar ook op welke dag je volgend jaar jarig bent.

Hoe gebruik je de Dagzoeker?

Drie voorbeelden in stappen:

1 Stel je bent geboren op 14 april 2000. Je wilt weten wat voor dag het toen was. Om dat uit te zoeken moet je vier stappen uitvoeren:

Stap 1: Zoek in tabel I naar je geboortjaar (2000).

Stap 2: Zoek in tabel II in dezelfde rij als je geboortjaar naar het getal onder je geboortemaand (april = 4). Je vindt het getal 6.

Stap 3: Tel dat getal (6) op bij het getal van je geboortedag (14). Je krijgt dan het eindgetal 20.

Stap 4: Kijk in tabel III welke dag van de week in dezelfde rij staat als het eindgetal (20). Dat is een vrijdag: 14 april 2000 viel dus op een vrijdag.

2 Je kunt bijvoorbeeld uitzoeken welke dagen in de maand januari 1935 op een woensdag vielen. Daarvoor moet je de stappen omgekeerd uitvoeren.

- Eerst zoek je welke eindgetallen bij woensdag horen (4, 11, 18, 25 en 32).
- Daarna kijk je in de rij waar 1935 staat en welk getal in maand 1 (januari) daarbij hoort.

- Dat is het getal 2. De gezochte dag moet dus zijn: het eindgetal min het getal 2.

- In januari 1935 vielen dus de volgende datums op een woensdag:

2 januari (4-2)

9 januari (11-2)

16 januari (18-2)

23 januari (25-2)

en 30 januari (32-2)

3 Je kunt bijvoorbeeld ook uitzoeken op welke zondagen jij jarig was/zult zijn. Stel je bent geboren op 25 oktober 1999.

- Je kijkt dan eerst naar de eindgetallen die in de rij van zondag staan (1, 8, 15, 22, 29 en 36).

- Van die getallen trek je, als dat kan, het getal 25 af (je verjaardag). Je houdt dan de getallen 4 en 11 over.

- Zoek deze getallen op in tabel II onder maand 10 (oktober).

- Zodra je een getal vindt, kijk je in dezelfde rij in tabel I welke jaren erbij horen. Omdat je in 1999 geboren bent, kijk je alleen naar de jaren vanaf 1999. Je vindt dan de jaren: 2009, 2015, 2020 en 2026.

GEBRUIK HIERBIJ WERKBOEK BLZ. 36

Jort is een boerenzoon, die lang geleden in het koninkrijk Kathese leefde. Op een dag kwam er een gewonde ridder aanrijden. Dat was voor Jort het begin van een spannend avontuur.

Lees het verhaal nauwkeurig.

Geef op de kaart in het werkboek met een stippelijntje aan hoe Jort reist. Het is handig om daarbij een potlood te gebruiken. Schrijf alle schuingedrukte namen uit het verhaal op de kaart. Let steeds goed op de windroos. Maak ook de legenda bij de kaart af.

HET KRUID VAN OREGAN

'Kijk uit, Jort!' De boer helpt zijn zoon om de ridder van zijn paard te laten zakken.

'Hij is gewond aan zijn schouder.'

Ook Jort had al gezien dat er in de schouder van de ridder een afgebroken pijl stak.

'Ik... haast... ziek... snel...' De ridder sluit zijn ogen en probeert op krachten te komen.

Jort draagt hem samen met zijn vader de kleine woonkamer van hun boerderij binnen en legt hem op een paar huiden bij de warmte van de haard.

Na een paar slokken water begint de ridder weer te spreken.

'Rovers,' zegt hij. 'Maar... de koningin is ernstig ziek. Ik kan haar nu niet meer helpen. Jij moet mijn opdracht nu voltooien. Je moet!'

Verschrikt kijkt Jort de ridder aan. 'Opdracht?' vraagt hij.

De ridder knikt. 'In het woud van Oregan groeit een speciaal kruid.' Hij trekt een klein prentje uit zijn buidel en geeft het aan Jort. 'Zo ziet het eruit. Ga het zo snel mogelijk halen en breng het naar het kasteel Hunerdalen. Het is haar enige kans.'

Vol ongeloof staart Jort naar de afbeelding van een plantje met zachtgroene bladeren en lichtpaarse klokjes.

'Neem mijn paard,' gaat de ridder verder. 'En praat met niemand onderweg. Bij het klooster van Emudril kun je overnachten. De monniken weten van mijn komst. Noem mijn naam en ze zullen je verder op weg helpen.'

'Hoe heet u dan?' vraagt Jort.

'Ridder Eberhart.' Daarna raakt de ridder weer buiten bewustzijn.

'Jort, ga zo snel mogelijk op weg,' zegt zijn vader 'dan ben je nog voor het donker bij het klooster.'

Jort gaat op weg. Gelukkig kent hij de weg een beetje. Vanuit zijn dorp, Blossnul, gaat hij in oostelijke richting langs de rivier. Nadat hij de rivier is overgestoken komt hij bij de *bossen van Rogna*. In de verte ziet hij de *vulkaan Flambau*, daar moet hij langs. Als je door de *pas van Flambau* gaat, ligt de vulkaan aan je linkerhand. Dat weet hij, hij is er vaker doorheengegaan. Als je dan de rivier *Biglin* overgaat, moet je daarna rechtsaf.

Als je dan in zuidelijke richting langs de rivier trekt, ligt de rivier aan je rechterhand. Aan je linkerhand zie je dan de *vlakke van Alanië*.

Zo, reizend langs de rivier, komt Jort bij de *moerassen van Tarlin*.

Hij rijdt er met een grote boog omheen. In de verte ziet hij de rivier *Tarlin* al.

Hij voelt zich opgelucht, want als je de brug over de *Tarlin* overgaat, dan ben je al vlakbij een herberg, weet hij. Een klein stukje rijden en dan zie je de *herberg Lampin* al liggen.

Mooi zo, nergens rovers gezien en bovendien heeft hij nu flink honger!

Vanuit de herberg trekt hij in zuidelijke richting het *woud van Oregan* in. Nu wordt het moeilijk, denkt hij. Zo'n bos is een prima schuilplaats voor rovers.

Zo voorzichtig en stil mogelijk trekt hij door het woud.

Waar zou zo'n kruid groeien?

Misschien op een lichte plaats in het bos? Tot zijn grote vreugde vindt hij het plantje na een poosje zoeken. Met het plantje in zijn buidel kijkt hij eens goed om zich heen. Het is middag dus de zon moet al aan de westelijke hemel staan. Hij moet richting de zon!

Want het *klooster Emudril* ligt aan de westkant van het woud van Oregan. En daar moet hij eerst naartoe.

De broeders van het klooster zijn erg vriendelijk voor hem.

Hij krijgt te eten, een bad en een bed voor de nacht.

En... ze vertellen hem precies hoe hij verder moet reizen. 'Ga

in noordelijke richting. Houdt de *Eenzame Rots* en de *graanvelden van Emuland* aan je linkerhand. Rijdt tot aan de rivier *Biglin*. Zoek de

plaats waar je de *berg Timo* in het noorden ziet. Daar vind je een brug. Als je daar overheen gaat dan ben je vlakbij de *geheime pas van Mork*. Als je daar doorheen gaat zie je de *berg Timo* aan je rechterhand.

Volg dan de rivier *Bloslin* in noordelijke richting. Als je bij de rivier *Waglin* komt, dan weet je het verder zelf wel. Maar denk erom; rijd niet eerst naar je eigen dorp. Reis gelijk door naar *kasteel Hunerdalen*.

Hoe verder het plantje nog is, hoe meer kans op genezing. Het gaat om onze koningin!

GEBRUIK HIERBIJ WERKBOEK BLZ. 37

De informatie over het weer wordt heel vaak verwerkt in kaartjes, tabellen en grafieken. In dagbladen wordt meestal een weerkaart afgedrukt. Vaak staan er tabellen of grafiekjes bij. Hieronder zie je een voorbeeld uit een krant.

HET WEER

KRANT 31 augustus

Mooi begin van herfst

Van onze medewerker

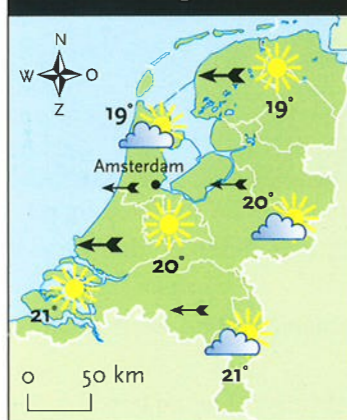
WAGENINGEN

Vanochtend is het op veel plaatsen nevelig. Tot na de ochtendspits zijn er zelfs gebieden met mist, en mogelijk dichte tot zeer dichte mist te verwachten. Halverwege de ochtend krijgt de zon overal vrij spel.

Later vanmorgen en vooral vanmiddag ontstaan er nog wel enkel onschuldige stapelwolken. Verder kan er wat sluierbewolking voorbij drijven, zodat de lucht niet helder blauw wordt. Bij een zwakke tot matige oostelijke wind loopt de temperatuur op tot ongeveer 20 graden.

Vannacht gaat de oostenwind niet liggen, zodat de kans op mist erg klein is. Het koelt af tot omstreeks 10 graden.

Verwachting Nederland

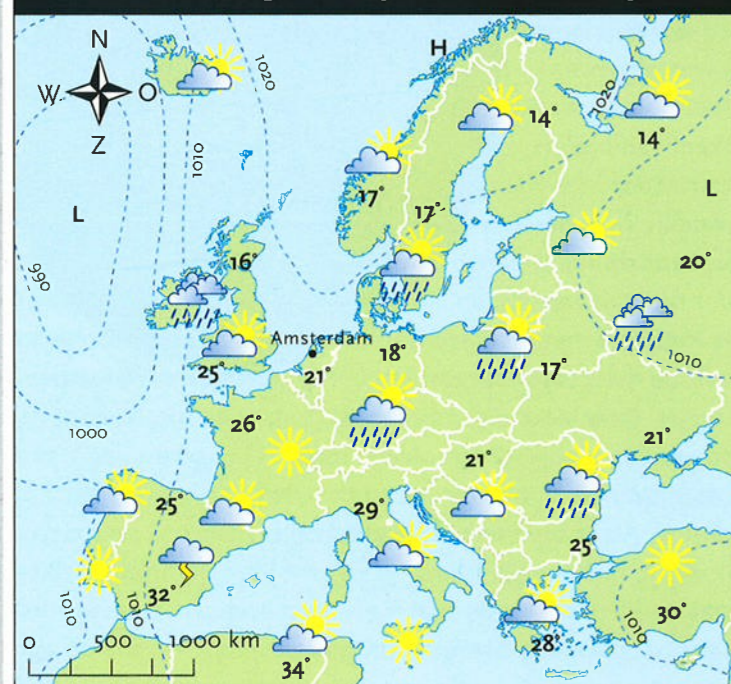

De dinsdag begint fraai met flink wat zon. Pas in de loop van de middag neemt de bewolking vanuit het zuidwesten langzaam toe. Tegen de avond kan er uiteindelijk ook een bui val-

len, misschien zelfs met onweer. Bij een matige tot vrij krachtige oosten- tot zuidoostenwind wordt het gemiddeld 22 graden.

Woensdag is de lucht vrij warm, maar wel wat vochtiger. De kans op een bui is overdag iets groter. Toch zal de zon ook geregeld van de partij zijn. Het wordt zelfs nog een fractie warmer, 23 graden. Na woensdag neemt de kans op regen toe. De temperatuur loopt op tot 20-22 graden.

Weersverwachting in Europa voor vanmiddag 13 uur

- zonnig
- opklaringen
- bewolkt
- buien
- regen
- onweer
- mist
- hagel
- L** Lage drukgebied
- H** Hoge drukgebied
- wind 3-6 Beaufort
- wind 7-12 Beaufort
- 30°** temperatuur
- 1000** luchtdruk in hectoPascal

Windkracht

Met windkracht wordt bedoeld: hoe hard wind waait. Om de windsnelheden aan te geven is een schaalverdeling van 1 - 12 gemaakt, oplopend van zwakke wind tot een orkaan. Die schaal wordt de schaal van Beaufort genoemd. Beaufort was een Engelse admiraal die de schaalverdeling bedacht. Zijn schaal werd in 1808 ingevoerd.

Windkracht volgens Beaufort	Omschrijving volgens KNMI	Kenmerken
1 - 2	zwakke wind	bladeren bewegen af en toe
3 - 4	matige wind	bladeren en dunne takken bewegen voortdurend
5	vrij krachtige wind	takken met bladeren zwaaien
6	krachtige wind	grote takken bewegen, wind fluit en zoemt
7	harde wind	bomen bewegen, wind is hinderlijk
8	stormachtige wind	twijgen breken af
9	storm	lichte schade, dakpannen waaien af
10	zware storm	ontwortelde bomen, aanzienlijke schade
11	zeer zware storm	uitgebreide schade
12	orkaan	flinke verwoestingen

Toepassingstaak

GEBRUIK HIERBIJ WERKBOEK BLZ. 38

De gemeente Sportdorp, met zo'n 24.000 inwoners, heeft veel te bieden op het gebied van sport. Er zijn veel sportverenigingen, waaronder de handbalvereniging Rodeo.

Handbal is een teamsport waarbij je moet proberen een bal met je handen in het doel te gooien. Een handbalteam bestaat uit zeven spelers, zes veldspelers en één keeper. Daarnaast mogen er vijf wisselers op de reservebank plaatsnemen. Bij deze snelle en beweeglijke sport, waar je veel voor moet trainen, mag (gelukkig) onbepaald gewisseld worden. De competitiewedstrijden worden gespeeld met groepen die zijn ingedeeld naar leeftijd: groep A t/m E.

Handbal wordt gespeeld op een speelveld van 40 meter lang en 20 meter breed. Dit veld bestaat uit twee speelhelften met aan weerszijden een doel. Het doel is afgeschermd door een halve cirkel waar alleen de keeper mag komen. De bedoeling van het spel is simpelweg meer doelpunten te scoren dan de tegenstander.

Uitslagentabel handbal A-jeugd lopende seizoen

	Ro	Ol	Ra	Ve	Ba	Hb	Do	Hv	Ci	Ho	In	Ah	C	Sp	Pa	Ha	K	Ru
Rodeo	X	8-4				4-4			4-3									5-3
Oliver		X									7-3			5-2			1-1	3-0
Rakem			X			5-3				2-2	6-6				5-3			
Veruit				X		8-3		6-4										6-5
Balborn	4-3	5-5		1-2	X			0-1										0-2
HBV						X				5-4		5-5		3-6				3-3
Doelwit				3-4			X								1-0	1-0		5-5
HVK			6-3			4-5		X								1-4		4-2
Cirkel		4-4							X						4-4	5-7		
Hoogop							5-3		4-4	X			6-4					
Ingooi				4-5	5-3		4-5	5-3			X							
AHV		5-6					3-7			3-4	6-7	X						
CHB	3-5								6-4			0-0	X					
Sporen	5-3								3-5				4-4	X				
Pakan				4-4				5-4				4-3		4-3	X			
Handig	5-5		6-3		4-4					5-6					3-6	X		
Keepers			7-5									2-0	1-0	5-1				X
Ruwah			5-4		4-3								4-5	6-5				X

Deze uitslagentabel laat alle uitslagen van de A-jeugd (16 t/m 18 jaar) van het lopende handbalseizoen zien. De competitie is in augustus begonnen en duurt tot juni.

De clubs spelen twee keer tegen elkaar. Eén keer spelen ze op hun eigen veld (de thuiswedstrijd) en één keer op het veld van de tegenstander (de uitwedstrijd).

Handbalvereniging Rodeo uit Sportdorp heeft ook aan de competitie meegedaan. Als je bij elke vereniging in de linker kolom naar rechts leest, kun je zien tegen welke verenigingen een thuiswedstrijd is gespeeld. Zo heeft Rodeo thuis tegen Oliver gespeeld en gewonnen met 8-4.

Kijk je in de tabel van boven naar beneden, dan kun je zien tegen welke verenigingen uitwedstrijden zijn gespeeld. Ze heeft Rodeo een uitwedstrijd gespeeld tegen Balborn en verloren met 4-3.

Toepassingstaak

GEBRUIK HIERBIJ WERKBOEK BLZ. 39

Informatie kan op verschillende manieren geordend worden.

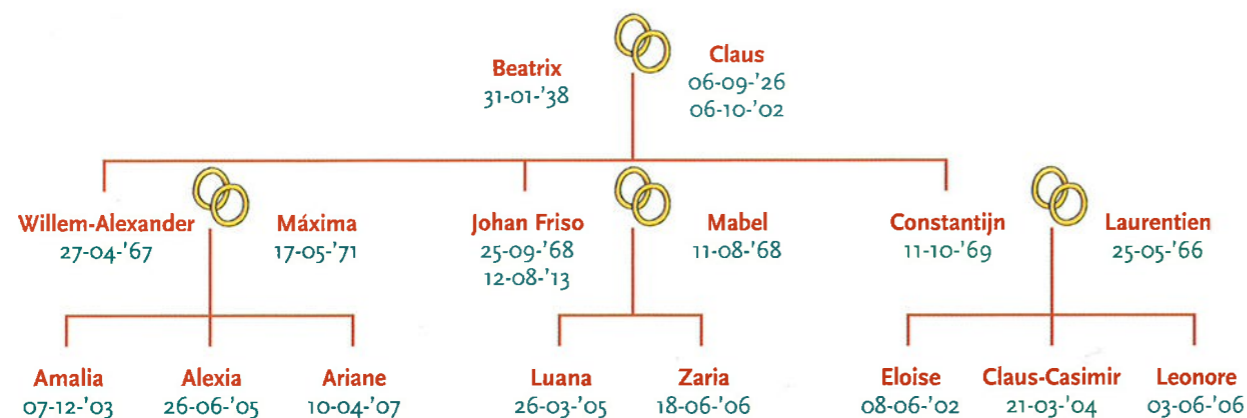
Het hangt van de soort informatie af op welke manier dit ordenen gebeurt.

Als je bijvoorbeeld wilt weergeven hoe je familie eruit ziet, dan kun je dat vertellen in een tekst.

'Mijn overgrootvader heette Arie Verduyn, hij was getrouwd met Jannigje Nieuwkoop. Ze hadden vijf kinderen, waarvan er twee jong gestorven zijn. De oudste van de drie kinderen die in leven bleven, is mijn grootvader. Hij trouwde met Maria Overloon en zij kregen vier kinderen.'

Dit wordt natuurlijk een erg uitgebreide tekst, en het is niet zo erg overzichtelijk. Hoe een familie eruit ziet, wie de kinderen zijn, wie de ouders, de grootouders enzovoort zijn, kan duidelijk en overzichtelijk gemaakt worden in een stamboom. Een stamboom is een bijzonder soort boomdiagram.

Hieronder zie je een deel van de stamboom van het Huis van Oranje.

Met een stamboom kun je op zoek naar je familiegeschiedenis.

Wie was je betovergrootvader? Hoeveel achter-achternichtjes heb je?

Als je de geschiedenis van je familie wilt uitzoeken werk je stap voor stap terug in de tijd. In het begin kun je nog gemakkelijk aan informatie komen, omdat familieleden nog leven en je het kunt vragen. Als je verder in het verleden komt, wordt het wat moeilijker.

Je moet dan op zoek gaan naar documenten waar informatie op staat over bijvoorbeeld geboorte, sterfte, huwelijken en verhuizingen.

Die informatie kun je vinden in documenten in een archief.

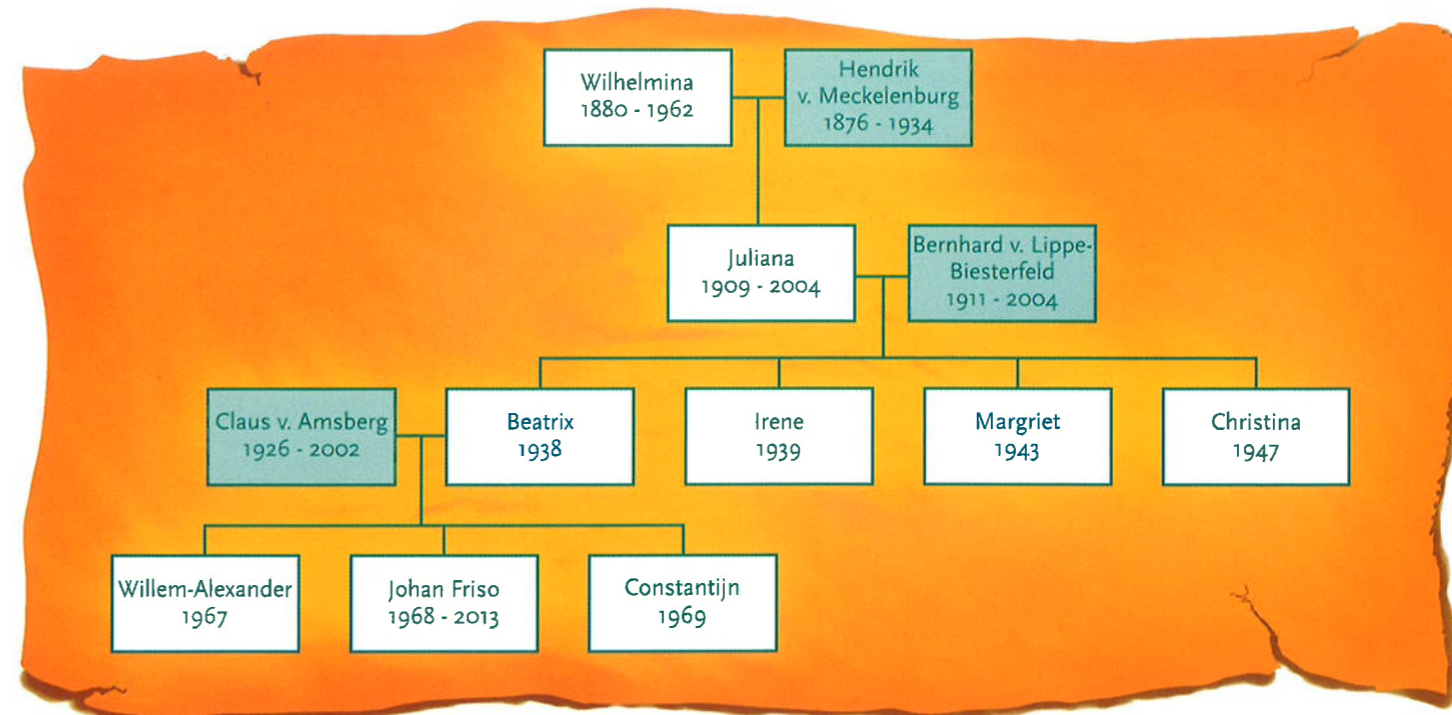
Een document is een papier of een boek vol gegevens. Documenten worden door de overheid (rijk, provincie en gemeente) bewaard. Daar staan ook gegevens in over jouw familie. Deze papieren gaan vaak ver terug in de tijd.

De overheid houdt immers al eeuwenlang alles bij van haar burgers.

In het archief kun je onderzoek doen naar je stamboom. Op microfiches staan een soort foto's van alle oude boeken. In die boeken staat wanneer iemand is geboren of gestorven en met wie hij of zij is getrouwd.

Hieronder zie je een ander deel van de stamboom van het Huis van Oranje.

Dit deel gaat wat verder terug in de tijd.

Vroeger had niet iedereen een echte achternaam.

In de tijd van Napoleon zijn achternamen verplicht geworden.

Vanaf die tijd is de overheid veel over haar burgers gaan bijhouden.

Daarom kunnen we nu nog zoveel te weten komen over de tijd van na Napoleon.

Gegevens van voor die tijd zijn veel moeilijker te vinden.

Toepassingstaak

GEBRUIK HIERBIJ WERKBOEK BLZ. 40

Op de computer kun je ook in een encyclopedie zoeken naar informatie. Een van de meest bekende encyclopedieën voor de computer is **Wikipedia**. Wikipedia is een gratis online encyclopedie. Er zijn ook een internet-encyclopedieën waarvoor je een abonnement moet kopen. Wikipedia is er in vele talen. En ook in het Nederlands.

Typ www.wikipedia.nl en klik op Wikipedia in het Nederlands. Typ dan een trefwoord in en klik op 'zoeken'.

Probeer dit maar eens met het trefwoord *encyclopedie*. Je vindt dan informatie over allerlei encyclopedieën in boekvorm en op internet. Je kunt hier ook lezen dat Wikipedia afwijkt van alle eerdere encyclopedieën. Bij gewone encyclopedieën wordt de tekst geschreven en gecontroleerd door een redactie. Bij Wikipedia is dit niet het geval. Het is een vrije encyclopedie. Iedereen kan tekst, beeld en geluid toevoegen en verbeteren. Natuurlijk wordt er wel heel goed gekeken naar toegevoegde teksten.

Als je bijvoorbeeld via de zoekmachine Google zoekt, zie je ergens bovenaan het lijstje sites dat je krijgt ook heel vaak de site Wikipedia staan. Het is dan verstandig om daar altijd even naar toe te gaan. Want als je informatie zoekt ben je bij een encyclopedie aan het goede adres.

Behalve 'zoeken' kun je hier allerlei onderwerpen aanklikken om er meer over te weten te komen. Ook kun je er informatie vinden over allerlei zaken die nu in het nieuws zijn. Je kunt hier ook artikelen zoeken over een onderwerp waar je meer over wilt weten. Een heel geschikte site als je informatie zoekt voor je werkstuk of spreekbeurt.

Toepassingstaak

GEbruik HIERBIJ WERKBOEK BLZ. 41

Op het internet is veel informatie te vinden. Het is een handig hulpmiddel voor het maken van een werkstuk of het voorbereiden van een spreekbeurt. Als je het adres, dus de naam, van een internetsite weet, kun je die direct bovenaan intypen. Een druk op de enter-toets en de site verschijnt op je beeldscherm.

Wanneer je op zoek bent en je weet geen internetadres, dan kun je gaan zoeken. Dat doe je het gemakkelijkst met een zoekmachine, zoals Google, Ilse of Netwijs.

Meestal verschijnt er eerst een leeg veld waar je een trefwoord kunt intypen. Klik daarna op 'zoek' en er verschijnt een lijst met diverse sites over je onderwerp.

Bij www.netwijs.nl hoef je altijd maar één trefwoord te gebruiken. Deze site helpt je een beetje. Er wordt alvast een voorkeuze voor je gemaakt, zodat je heel geschikte sites te zien krijgt die je kunt 'bezoeken'.

Bij een grotere zoekmachine zoals www.google.nl kun je ook meerdere trefwoorden intypen. Ben je bijvoorbeeld op zoek naar een hond uit het asiel, dan kun je intypen: *asiel en hond*. Typ je alleen *hond* in, dan krijg je een lange lijst met vindplaatsen. Typ je *hond en asiel* in, dan is de lijst gelijk een stuk korter.

Om meer te leren over internet, surfen, zoekmachines en e-mail is het leuk om de volgende site eens te bezoeken: www.steffie.nl.

Je kunt dit ook met iemand samen doen of zelfs met z'n drieën als er niet genoeg computers zijn voor iedereen. Volg de aanwijzingen van Steffie op en leer meer over internet!

Een andere zoekmachine speciaal voor het onderwijs is: www.kennisnet.nl.

Bovenaan kun je een trefwoord intypen. Daarna klik je op **Zoeken op Kennisnet**. De zoekmachine doet de rest.

Op deze site kun je ook informatie vinden die past bij de groep waar je in zit. Kies eerst het juiste soort onderwijs. Voor jou is dat **Basisonderwijs**. Klik daarna op **Kids** en vervolgens op de **groep** waar je in zit.

Op deze site kun je ook tips en informatie vinden voor een spreekbeurt of werkstuk.

Vind je niet helemaal wat je zoekt? Zoek dan bijvoorbeeld eens op Netwijs. Die site geeft ook tips en informatie voor spreekbeurten e.d. En als je een onderwerp gekozen hebt, dan kun je veel informatie vinden via Google en/of Wikipedia.

GEBRUIK HIERBIJ WERKBOEK BLZ. 42

I Onderwerp kiezen

In deze taak kun je leren wat je met gevonden informatie kunt doen.

Voor je naar informatie op zoek gaat, moet je beslissen welk onderwerp je kiest. Probeer om een onderwerp goed 'af te bakenen'. Dat betekent dat je het onderwerp niet te groot moet houden. Kies bijvoorbeeld dus niet 'de Europese Unie', maar kies een land uit de Europese Unie. Denk er rustig over na. Wanneer je een onderwerp kiest dat je interesseert, is het ook veel leuker om ermee te werken.

II Informatie bij je onderwerp zoeken

Maak daarna een lijstje van alles wat je wilt opzoeken over je onderwerp. Kies je een land, denk dan eens aan de bevolking, de middelen van bestaan, het landschap, het toerisme. Je weet zelf vast nog meer subonderwerpen.

Hierna ga je op zoek naar informatie. Op de computer kun je gebruik maken van www.kennisnet.nl of www.netwijs.nl of www.wikipedia.nl.

Je kunt ook met www.google.nl zoeken naar bruikbare sites en plaatjes.

Print de informatie die je kunt gebruiken uit of sla het op in een document.

III Informatie verwerken

A Maak een lijstje van de hoofdstukken die je wilt gaan maken. Je kunt hiervan alvast een inhoudsopgave maken. De bladzijdenummers hoeven hier nog niet bij, maar zo kun je wel alvast een juiste volgorde maken.

B Lees je gevonden informatie goed door. Welke informatie kun je bij welk hoofdstuk gebruiken? Zet eventueel de nummers van je hoofdstukken naast de afgedrukte tekst, dat zoekt straks een stuk sneller en gemakkelijker.

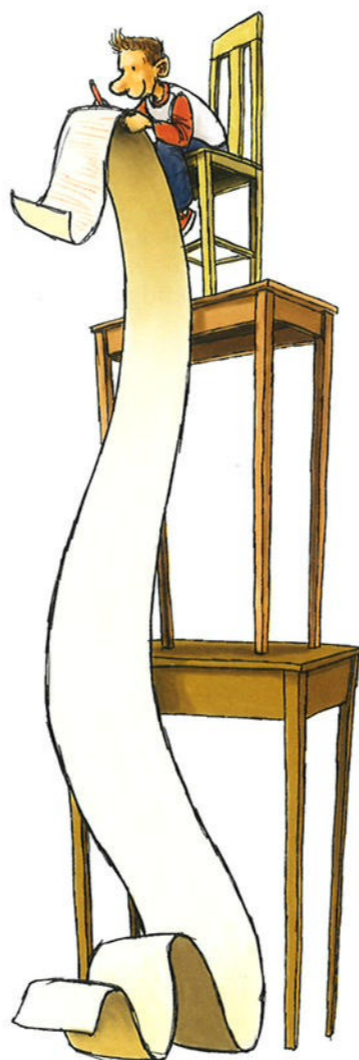
C Geef de informatie per hoofdstukje in eigen woorden weer! Neem niet zomaar teksten over van het internet of uit een boek. Zelf schrijven, het wordt jouw werk.

D Kijk eens of je ook tabellen, grafieken, kaartjes of overzichtsplaatjes kunt vinden. Ze maken je informatie overzichtelijker en zo krijg je niet alleen lange stukken tekst.

E Als het schrijven ('schrijven' kun je op papier, maar ook op de computer) van je informatie klaar is, lees alles dan nog eens rustig door. Wil je nog iets veranderen? Heb je overal voldoende informatie bij gevonden? Ben je tevreden over je werk?

F Zoek plaatjes of afbeeldingen van je onderwerp en bij de verschillende hoofdstukken. Je kunt eenvoudig plaatjes zoeken op internet, bijvoorbeeld met een zoekmachine als Google.

Typ je (sub-)onderwerp in en klik links bovenaan op 'afbeeldingen'. Er verschijnen een heleboel plaatjes, die je ook kunt vergroten.

Als een plaatje bruikbaar is, kun je erop dubbelklikken om de pagina waar het op staat te openen. Zet de muispijl (cursor) op het plaatje en druk op de rechter muisknop. Je kunt de afbeelding nu opslaan, kopiëren of afdrukken.

G De bladzijden kunnen nu allemaal genummerd worden en deze nummers kun je ook in de inhoudsopgave zetten.

IV Waarvoor gebruik je informatie?

Alles wat je gevonden en uitgewerkt hebt over je onderwerp, kun je op verschillende manieren gebruiken.

Informatie kun je gebruiken voor een **werkstuk**.

Daarvoor schrijf je de informatie op of je typt het op de computer.

Als je op de computer werkt, kun je het afdrukken als je klaar bent.

Maak er ook een mooie kaft omheen, doe alle blaadjes in een mapje of niet ze aan elkaar vast.

Informatie kun je gebruiken voor een **spreekbeurt**.

Hierbij ga je de opgezochte informatie vertellen. Je kunt de plaatjes (liefst zo groot mogelijk) aan de groep laten zien. Van de informatie die je hebt verzameld, kun je eventueel een kort lijstje met kernwoorden maken. Die kunnen je helpen om alles goed en in de juiste volgorde te vertellen.

Informatie kun je ook gebruiken voor het maken van een eigen **website**.

Er zijn diverse bestaande sites waarop je een eigen website kunt maken,

bijvoorbeeld bij Kennisnet. Kijk maar eens op www.websitemaker.kennisnet.nl.

Voor het maken van een eigen site vind je hier een handleiding om je in een aantal stappen te helpen bouwen.

V Stappenplan voor het verzamelen en verwerken van informatie voor een werkstuk, spreekbeurt of website:

- 1 Kies een onderwerp.
- 2 Zoek informatie.
- 3 Maak hoofdstukken.
- 4 Lees de gevonden informatie goed door.
- 5 Schrijf de informatie per hoofdstukje in eigen woorden op.
- 6 Probeer ook tabellen, grafieken en kaartjes te vinden.
- 7 Lees alles nog een keer rustig door.
- 8 Zoek plaatjes.
- 9 Kies of je een werkstuk, spreekbeurt of website wilt maken.
- 10 Verwerk alles in het werkstuk, de spreekbeurt of je website.

